

Budapestre vonatkozó újságcikke

Osztalvozás

9439

Szerző: *Szomaházy István*Cím: *Mi lesz a vége?*Forrás: *Magyarország**Bp*
(Hely)1919. *III/18.*
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Hely

Idő "1919"

Személy

Helvszám

Mi lesz a vége?

Itt, egy re, szeretnék válaszolni annak a sok ezer embernek, akivel két-három hónap óta az utcán, a kávéházban, a villamoson, a dunaparti korzón összetalálkoztam s aki mind ugyanazt a kérdést intézi hozzám: hogy mit gondolok, mi lesz majd ennek a világfelfordulásnak a vége?

Udvariás ember vagyok, azt is tudom, hogy ezek csupa gyáva, megijedt, fejbekólintott filiszterek, akik a pénzüket, az ingatlanukat, a jó ebédjüket, az ebédutáni álmocskájukat, talán a megszokott pásztoróráikat is féltik, hát igyekszem kielégítő válaszokat adni a kérdésre: „Majd csak kialakul valami!” — „Nálunk végre is a higgadt emberek vannak többségben.” — „Háboru után mindig ilyenek az állapotok.” — „Az antant se tűri, hogy itt zavarok legyenek.” — „Kérem, itt nincs talaja semmiféle felfordulásnak.” — „Az ilyen átmeneti állapot a veszített csata után mindig természetes.”

Ezt felelem nekik, mert a szívem megesik nagy borjuszeműkön, az ijedt szomjuságon, melylyel ismerőseik válaszát lesik, mosoly alá rejtett megdöbbenésükön, mellyel születésük óta megszokadt kényelmüket féltik. Valamennyi azt a hitet szeretné magába szuggerálni, hogy mindaz, ami most történik, egy rossz álom, s holnap, holnapután, egy év múlva ismét „Herr Hofrath”-nak titulálhatja magát, kóvér panamista képviselővel tegeződhetik, „kérlek, kegyelmes uram!” kiáltás-

sal milliósjövedelmű szállításokat szerezhet s briliáns-nyakékeket vásárolhat a babájának azon a pénzen, amit a gyárában vagy a birtokán dolgozó munkásoktól elvont.

Mivel a kérdezők sáralmas ábrázata most nincs előttem, udvariasság nélkül és őszintén válaszolok arra a kérdésre, hogy mi lesz a vége?

Tehát:

Én nem vagyok próféta, s így pontosan nem tudom, hogy mi lesz a vége, nem is akarok jóslásokba bocsátkozni. Kedves méltás uram, de azt hiszem, hogy nem az lesz a vége, amivel áttatni tetszik magát. Azt a régi, nyugodalmas, jól kikönyökölt életet, attól tartok, nem tetszik megérni többé. Ezt, kedves méltás uram, már nem éri meg. A versaillesi urak majd szétmennek, az új formák megszilárdulnak, az utca éjjel is bátoros lesz, jegy nélkül is fogunk kapni lisztet és cukrot, ez mind meglesz, de az emberi agyvelők — bocsánat, ha fájdalmat okozok méltásnak — nem fognak többé visszafejlődni a háboru előtti színvonalra. Kellemes és puha butaságban nem lehet majd többé eltölteni egy hosszú életet, mert az embereknek most egy kicsit kinyílt a szemük, s az önérzetük is úgy megduzzadt, mint a vitorla az éjszaki szélben. Nem lehet hájat növesztetni többé az elnyomottak rovására, nem lehet a gyártulajdonosnak őszi barackot enni márciusban, míg a munkása koplal s nem lehet a kiadónak villákat építtetni, míg az író a családjával disznósajtot va-

csorázik. Amennyien külső rend is lesz a világon, ez az elv most már ugy bele van tetoválva a társadalomba, hogy husz császár és ötven hadsereg se tudja többé kiirtani belőle. Ezt most már épp oly kevésbé lehet, mint az orkánt, a villámlást vagy a menydörgést elállítani.

Ez az én nézetem, kedves méltás uram. Ne tessék tehát komolyan venni, ha majd megint házissokkal vigasztalom a dunaparti korzón.

Szomaházy István.